

KÁRPÁTALJAI KULTÚRKRÓNIKA

(2019. OKTÓBER – NOVEMBER)

ELISMERÉSEK

* **Lezsák Sándor**, az országgyűlés alelnöke a legendás bíboros-érsekről, *Mindszenty Józsefről elnevezett plakettet* nyújtott át **Majnek Antalnak**, a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye püspökének Beregszászban.

* A Beregszászi Római Katolikus Egyházközség *Pásztor Ferenc-díját* ez alkalommal **Krajnikné Hegyi Irén** főkántornak és kórusvezetőnek ítelték meg.

* A Magyar Érdemrend tisztikeresztje (polgári tagozat) kitüntetését vehetett át Magyarország Kijevi Nagykövetségén **Ígyártó István** nagykövettől Kárpátalja volt kormányzója, **Hennagyij Moszkal**.

* A Charta XXI Megbékélési Mozgalom *Megbékélési és Együttműködési Díjával* tüntették ki **Matl Péter** kárpátaljai szobrászt, grafikust, a vereckei Honfoglalás-emlékmű alkotóját. Az elismerést **Kásler Miklós**, az emberi erőforrások minisztere adta át Budapesten.

* A *Figyelő* üzleti hetilapnak a legnagyobb magyar vállalatokat tartalmazó TOP200-as listája alapján

a zsűri **Krüzselly Béla** viski vállalkozónak ítélte oda *Az év határon túli magyar vállalata* díjat.

* Az Ungvári Nemzeti Egyetem rektora, **Volodimir Szmolanka** a Senator Honoris Causa (tiszteletbeli szenátor) titulust vette át a Szegedi Tudományegyetemen az oktatásban és a tudományban végzett szolgálataért. Az elismerést a szegedi egyetem rektora, **Rovó László** nyújtotta át.

* **Dobsa István**, a KMKSZ Ifjúsági Szervezetének nevében, *Szellemi Honvédő Emléklapot* vett át **Csizmadia Lászlótól**, a CÖTT-CÖKA-CET Kuratórium elnökétől Budapesten, a Gellért Szállóban.

FONTOSABB ESEMÉNYEK, RENDEZVÉNYEK

OKTÓBER

* *Időfonal* címmel színpadi produkciót mutattak be Beregszászban, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban.

* Tiszapéterfalván, a felújított művelődési házban megtartották a XXIX. Kárpátjai Magyar Folklórfesztivált. Felléptek többek között a mezőegcsei *Tüzes lilium* hagyományörző csoport, a kígyósi *Szedेरinda*, az eszényi *Ritmus*, a nagydobronyi *Himes* néptáncgyüttes tagjai, **Fekete Krisztián** cimbalmos, a Verböci, illetve a Kaszonyi Művészeti Iskola növendékei. Nagy sikert arattak a tiszabökényi *Tisza Csillag* Kórus örökifjú hölgyei is. Összességében 22 együttes, majd 300 fellépő, hatalmas vastaps-orkánok és igen jó szórakozás a fesztivál mérlege.

* Ebben az évben méltatjuk Radnóti Miklós tragikus sorsú költőnk születésének 110., halálának 85. évfordulóját. Ebből az alkalomból **Tóth Péter Lóránt** Kunszentmiklóson élő Radnóti-, Latinovits-, Dudás Kálmán- és Pro Cultura Hungarica-díjas versvándor Radnóti Miklós életét bemutató irodalmi összeállításával lépett fel Kárpátalján.

* A Magyar Értelmisségiek Kárpátjai Közössége (MÉKK) a Kárpátjai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) társszervezésében, a magyar irodalmárok közreműködésével megrendezte a *XIII. Együtt Írótabort – a Kárpátjai Magyar Irodalmi Napokat*. A rendezvénysorozat *Ungvár, Nagydobrony, Munkács, Gát, Beregszász, Tiszabökény, Nagyszó-*

lős, Visk, Karácshalva, Péterfalva, Tivadarfalva és más települések tanintézményeiben, könyvtáraiban zajlott, ahol a szervezők tartalmas programmal várták az *Együtt* szerkesztőbizottságát, aktív szerzőit és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjait: **Dupka György** (Tiszabökény–Ungvár), **Marcásák Gergely** (Kincseshomok), **Czébely Lajos** (Visk), **Csordás László** (Eszény), **Kovács Eleonóra** (Szalóka), **Lengyel János** (Beregszász–Budapest), **Shrek Tímea** (Beregszász), **Stók Lajos** (Visk), **Szabó Kata** (Beregújfalu), **Szemere Judit** (Beregszász), **Zubánics László** (Gut), **Zselicki József** (Kisgejőc). Bemutatásra kerültek a legújabb kiadványok.

2019. október 7. Az irodalmi karaván első megállóhelyén **Dupka György** és **Zselicki József** megkoszorúzták az Ungváron elhunyt *Dayka Gábor* költő szobrát, majd a költő nevét viselő magyar tannyelvű iskolában **Dupka György, Marcásák Gergely, Csordás László, Zselicki József** rendhagyó irodalomórát tartottak. Az irodalmárok felkeresték az ungvári Kálvária temetőt, és megkoszorúzták *Szegelethy János* 1848/49-es honvédhadnagy sírját. Az aradi vértanuk napja folytatásaként részt vettek az ungvári Drugeth Gimnázium rendezvényén, amely **Kövy Márta** magyar nyelv és irodalom szakos tanár irányításával zajlott le.

Az rendezvény második felében az írócsoport tagjai léptek a pulpitusra és olvastak fel írásaikból.

* Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetében a házigazdák nevében **dr. Zubánics László** történész, az UMOTI igazgatóhelyettese fogadta és üdvözölte a kárpátaljai írók csoportját (**Dupka György, Marcsák Gergely, Csordás László, Kovács Eleonóra, Zselicki József**), akik rendhagyó irodalomórát tartottak irodalmi életünk helyzetéről a magyar kar különböző szakos diákjainak és tanárainak.

* A Nagydobronyi Református Líceumban **Gál Erika** igazgató üdvözlő beszéde után került sor a rendhagyó irodalomórára. A résztvevők megemlékeztek Ady Endre magyar költőről is, aki 1901 nyarán járt Nagydobronyban.

* A harmadik napon az írócsoport útja (**Dupka György, Marcsák Gergely, Zselicki József**) a Munkácsi Szent István Római Katolikus Líceumba vezetett, ahol **Kristofori Olga** igazgató köszöntője után rendhagyó irodalomórát tartottak. Ezzel egy időben a Bereg-vidéki résztvevők a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumban tartottak könyvbemutatót, ahol **Riskó Márta** tanár üdvözlő szavai után a rendhagyó irodalomóra keretében **Szemere Judit** szerkesztő a diákok

figyelmébe ajánlotta **Weinrauch Katalin** *A múltó évek útján* című elbeszéléskötetét, **Lengyel János** író pedig *Feltámadás Beregszászon. Mitracsék úr visszatér* című legújabb könyvéről beszélt.

* Az Ung-vidéki írókat a Gáti Kovács Vilmos Középiskolában **Román Erika** igazgató fogadta, akik a rendhagyó irodalomórán többek között Kovács Vilmos szellemi örökségéről, az általa elindított értékteremtő irodalmi életéről beszéltek. Majd a tantestület képviselőivel koszorút helyeztek el a tanintézmény névadójának emléktáblájánál és a gáti művelődési ház és könyvtár falán lévő emlékjelnél.

* A Beregszászi Járási Központi Könyvtárban **Dupka György** moderálásában felolvasást tartott **Lengyel János, Marcsák Gergely, Shrek Tímea, Szabó Kata, Zselicki József** és **Szemere Judit**. Az írókat és az olvasókat üdvözölte **Szilágyi Mátyás** beregszászi magyar főkonzul. Zárót mondott **Varga Éva** igazgató. Majd megkoszorúzták Illyés Gyula beregszászi mellszobrát.

* A Nagyberegi Református Líceumban a rendhagyó irodalomórát **Kovács András** igazgató nyitotta meg. Az *Együtt* folyóiratot, valamint újabb írásaikat is bemutató szerzők visszajáró vendégként, családias légkörben meséltek alkotói tevékenységükről. Ezután az írók központi

állomáshelyükre, a Tiszabökényi Alkotóházba indultak, ahol kötetlen beszélgetést folytattak az irodalmi élet aktuális kérdéseiről is.

* A negyedik napon a nagyszülősi Perényi Zsigmond középiskolában fogadták az írócsoport tagjait, akik bemutatták legújabb írásaikat.

* Az irodalmi karaván Visken Fodó Sándor sírjánál tartott koszorúzással egybekötött megemlékezést. Kölcsey Ferenc költő emléktábláját is megkoszorúzták a nevét viselő középiskola tantestületének képviselőivel, majd a tanintézet dísztermében **Darvai Csilla**, a Viski Kölcsey Ferenc Középiskola igazgatója köszöntötte a vendégeket. A rendhagyó irodalomórát tartó írócsoporthoz csatlakozott a viski **Czébely Lajos** költő és **Stók Lajos** naplóíró, akiknek a nemrég megjelent könyveit **Marcsák Gergely** mutatta be.

* Az írókaraván tagjai késő délután a Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceumban tartottak rendhagyó irodalomórát. Az előadókat **Varjú Zoltán** tanár köszöntötte, a felolvasott írások elhangzása után kötetlen beszélgetés zajlott le az irodalmárok és a sztojkás diákok között.

* Az ötödik napon a Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskola udvarán tartott megemlékezés keretében a tantestület képviselőivel megkoszorúzták Kiss Ferenc irodalom-

történész emléktábláját. A tanintézet dísztermében **Újfalusi Irénke** igazgató nyitotta meg az író-olvasó találkozót.

* Az irodalmi karaván következő helyszíne a Péterfalvai Református Líceum volt, **Tóth Molnár Emőke** magyar szakos tanár közreműködésével tartalmas és emlékezetes rendhagyó irodalomóra megtartására került sor. Majd felkeresték a Péterfalvai Művészeti Iskolát, ahol **Király András** igazgató közreműködésével megismerkedtek a tehetséggondozó tanintézet munkájával. Meghallgatták az intézmény „csodagyereke”, **Paládi Máté** virtuóz zongorajátékát (**Engi Erika** tanárnő tanítványa).

* A XIII. Együtt Író-tábor záróprogramja a tiszabökényi könyvtárban **Fóris Ibolya** könyvtáros szervezésében és a Tisza Csillag Kórus (művészeti vezető: **Kovály Csilla**) közreműködésével fejeződött be.

* Az ungvári **Szocska László** sajátos technikával készült kisplasztikáiból nyílt kiállítás Magyarország Beregszászi Konzulátusának Gulácsy-kiállítótermében. Az eseményt **Szilágyi Mátyás** főkonzul nyitotta meg. Az alkotásokról és a művészről **Matl Péter** szobrászművész beszélt a közönségnek.

* Magyarország Ungvári Főkonzulátusának előcsarnokában az ungvári 70 éves **Brinkács István**

különleges kiállítását **Kuti László** első beosztott konzul nyitotta meg. A művész munkáit **Fuchs Andrea**, a Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület titkára, a kiállítás kurátora mutatta be.

* A Beregszászi Művelődési Házban mutatta be a Magyar Nemzeti Táncgyűttes *A Tenkes kapitánya* című nagysikerű táncjátékát.

* Budapesten, a Józsa Judit Galériában *Szabadság helyett erőszak* címmel konferencia-kötetbemutatót tartottak a Gulág Alapítvány szervezésében, amelyen a konferenciakötet szerzői kifejtették gondolataikat, mások mellett a gyűjtemény **Dupka György** *Kárpátaljai nők a GUPVI és a GULÁG táborokban* című tanulmányát tartalmazza.

* A Rákóczi-emlékév alkalmából a budapesti Új Nemzeti Kamara Színház előadásában a *Rákóczi – a bujdosó fejedelem* című darabot láthatta a kárpátaljai közönség a beregszászi művelődési házban.

* Új előadást mutattak be a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban. A *Forráspon*t című színdarab **Oleg Melnyicsuk** rendezésében hűen bemutatja a mai szülők felfogását, alapjául **Yasmina Reza** *Az öldöklés istene* c. műve szolgált.

* II. Rákóczi Ferenc kultuszát méltató történelemtudományi konferenciát szerveztek a beregszászi főiskolán. A jelenlévőket elsőként

Csatáry György, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpontjának vezetője köszöntötte. Előadást tartott **Czigány István**, a magyarországi Hadtörténeti Intézet nyugalmazott igazgatóhelyettese, **Kardos Tímea**, **Tamás Edit** ismert magyarországi Rákóczi-kutató.

* **2019. október 25.** Kárpátaljai magyar képzőművészek (**Baraté Ágnes**, **Dikun György**, **Erfán Ferenc**, **Habda László**, **Hrabár Natália**, **id. Hidi Endre**, **ifj. Hidi Endre**, **Kulin Ágnes**, **Kalitics Erika**, **Klisza János**, **Kopriva Attila**, **Matl Péter**, **Réti János**, **Soltész István**, **Szoecska László**, **Tóth Róbert**, **Öri Mihály**, **Villasek Tibor** és **Veres Ágota**) tárlata nyílt meg Magyarországon Beregszászi Konzulátusának új kiállítótermében. Az eseményen **Dr. Kucsera Tamás Gergely**, a Magyar Művészeti Akadémia főtítkára mondott beszédet.

* *A 30 éve szabadon. A magyar rendszerváltás és a külhoni magyarság* témájú konferencia zajlott le a beregszászi konzulátus szervezésében. Előadást tartottak: **Lezsák Sándor**, az Országgyűlés alelnöke, a Nemzeti Fórum elnöke, **Szőcs Géza** költő, miniszterelnöki főtanácsadó, **Duray Miklós** író, politikus, **Simon János** politológus, a Kodolányi Egyetem professzora, **Brenzovics**

László, a KMKSZ elnöke, **Milován Sándor**, a KMKSZ tiszteletbeli elnöke, **Zubánics László**, az UMDSZ elnöke, **Vári Fábán László** költő, író és **Dupka György** közíró. A konferenciát megtisztelte jelenlétével **Buhajla József** ungvári főkonzul és **Böjte Csaba** erdélyi ferences atya is.

NOVEMBER

* Magyarország Ungvári Főkonzulátusa Ungvár németországi testvérvárosa, Darmstadt ungvári képviselétével együttműködve a magyar rendszerváltás és a páneurópai piknik 30. évfordulója alkalmából eseménysorozatot szervezett *30 éve szabadon* címmel. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetének könyvtárában előadást tartott: **Buhajla József**, Magyarország ungvári főkonzulja, **Brenzovics László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke, **Zubánics László**, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke, **Dupka György**, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének elnöke – a 30 évvel ezelőtti eseményeket vizsgálták a jelen perspektívájából, választ keresve arra a kérdésre is, hogy mennyire tudtunk élni a kiharcolt szabadsággal.

* Nyolc ország, 245 táncos, öt hivatásos táncos, egy világhírű előadóművész, 576 önálló fellépés,

ebből 249 külföldön, több ezer kilométer, több liter izzadság és könny – így foglalta össze az eszenyi Ritmus néptánc-együttes elmúlt harminc évét **Szabó Tibor**, az együttes alapítója, művészeti vezetője és koreográfusa a tiszasalamoni Európa Étteremben rendezett gálaesten. A rendezvénysorozaton bemutatták a Ritmus néptánc-együttesről készült jubileumi emlékkönyvet. A kiadvány a *Számadás* címet kapta, szerkesztésében **Kovács Sándor** eszenyi születésű helytörténész, útikönyvszerző segédkezett. Több oldalnyi visszaemlékezést, régi újságcikkeket és témérdek fotót tartalmaz az elmúlt 30 évből, megjelenését Magyarország Ungvári Főkonzulátusa is támogatja.

* A makkosjánosi Helikon Hotelben sor került a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesületének (KMKE) 25. évfordulóját méltató konferenciára. A megjelenteket **Varga Éva**, a KMKE elnöke köszöntötte.

* A Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpontja és Lehoczky Tivadar Társadalomkutató Központja Kárpátalja 100 éve – Értékkeremtő tudomány: a magyar társadalomtudományi kutatások hasznosulása Kárpátalján címmel szervezett konferenciát.

* **Shrek Tímea** *Halott föld ez* című kötetét mutatták be a Rákóczi-főiskola diákszallójában. Az est házigazdája **Gyöngyössy Tibor**, a Kölcsey Ferenc Szakkollégium Hallgatói Önkormányzatának elnöke volt. A könyvbemutatót **Marcsák Gergely** Cseh Tamás-dalok előadásával színesítette.

* Megtartották a GULÁG–GUPVI-kutatók nemzetközi fórumát Makkosjánosiban, a Helikon Hotel konferenciatermében. Az emlékkonferenciát **dr. Tóth Mihály**, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke nyitotta meg. A GULÁG–GUPVI-kutatók közül előadást tartott **Marcsák Gergely** (Kincseshomok), **Matkovits-Kretz Eleonóra** (Pécs), **Németh Györgyi** (Mecseknádasd), **dr. Dupka György** (Ungvár) **Olekszij Korszun** (Ungvár), **dr. Molnár D. Erzsébet** (Beregszász), **dr. Márkus Beáta** (Pécs), **Baják László** (Budapest), **Kállay Karolina** (Szatmárnémeti), **Marosi István** (Beregszász), **Bimba Brigitta**, **Mádi Bianka** (Verbóc), **Meskó János** (Ungvár) **Szabó Kata** (Beregszász), **Dr. Botlik József** (Budapest).

* **2019. november 15–16.** A magyar tudomány napja alkalmából kétnapos konferenciát tartottak *20 éves a kertészmérnök képzés a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán* címmel. A konferenciát **dr. Orosz Ildikó**, a II. Rákóczi Ferenc

Kárpátaljai Magyar Főiskola (II.RF KMF) rektora nyitotta meg. Utána **Dallos Gyula**, a Kincsem Nemzeti Lovas Programért felelős miniszteri biztos mondott vitaindító előadást.

* A sztálini terror ártatlan áldozataira emlékeztek a Szolyvai Emlékparkban magyarok, németek – határok nélkül. A megemlékezést **dr. Tóth Mihály**, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke nyitotta meg. Az együvé tartozás jegyében emlékbeszédet mondott **Kalmár Ferenc András**, Magyarország szomszéd-ságpolitikájának fejlesztéséért felelős miniszteri biztos, **Brenzovics László**, a KMKSZ elnöke, **Zubánics László**, az UMDSZ elnöke és mások. Zárszavában **Dupka György**, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára közölte, hogy a 30 évvel ezelőtt, 1989. november 18-án Beregszászon első nemzetközi GULÁG–GUPVI emlékkonferencia határozatának hat pontjából ötöt sikerült megvalósítani, de az elhurcoltak rehabilitálása azóta sem történt meg. Felavatták a Romániához tartozó Szatmár megye Halmi járásából a szovjet lágerekbe elhurcolt 275 áldozat nevét tartalmazó emléktáblákat. A megemlékezés koszorúzással ért véget.

* Megnyitotta kapuit a Tulipán Tanoda Magyar Népművészeti Iskola nagydobronyi telephelye. **Kiss Julianna**, a Tulipán Tanoda igazgatója közlése szerint az intézményben

népi hegedű- és néptáncoktatás kezdődött, de januártól citerázni is tanulhatnak majd a gyerekek.

* A Tiszapéterfalvai Képtárban megnyílt **Erfán Ferenc** tárlata. Az ünnepélyes megnyitón elsőként **Pószé Henrietta**, a képtár és a tájmúzeum igazgató asszonya köszöntötte az igen szép számban megjelenteket. Ezután **Mankovits Tamás** magyarországi pályatárs részletesen elemezte **Erfán Ferenc** – Boksay József unokája – alkotói sajátosságait. A rendezvényen közreműködött **Engi Erika** zongoratanárnő és tanítványa, **Paládi Máté**, valamint a bökényi Tisza Csillag kórus.

* A Magyar Kormány támogatásával megkezdődött a Kárpátaljai KultúrKavarán program, amely a zenei, színház- és táncművelés terjesztésére, megismertetésére irányul. A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban tartott sajtótájékoztatón **Greza István** miniszteri biztos felvázolta a tervezet legfőbb pontjait. A zenei és színházi programok megvalósítása mellett tíz kárpátaljai művelődési központ (Beregszász, Salánk, Téglás, Tiszapéterfalva, Bátyú, Verbóc, Visk, Dercen, Técső, Nagydobrony) felújítására különítették el a csaknem 2,5 milliárd forintot. **Vidnyánszky Attila**, a Nemzeti Színház igazgatója, a beregszászi színház főrendezője kiemelte a magyar állam által nyújtott támogatás

fontosságát, melynek segítségével fellendíthetővé válik majd Kárpátalja művészeti élete.

* **Káel Norbert** budapesti zongoraművész adott koncertet a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán (II. RFKMF). A rendezvény keretén belül kihirdették a kárpátaljai magyar művészeti iskolások tandíjkiegészítő pályázatának nyerteseit.

* **2019. november 25.** A Gulág- és Gupvikutatók Nemzetközi Társasága és az Országgyűlés Hivatala szervezésében lezajlott a *Gupvi, Gulág – Magyarok a szovjet lágerbirodalomban 1944/45 – 2019/20* című nemzetközi tudományos konferencia és megemlékezés. Az Országház felsőházi termében a több mint 400 megjelent résztvevőt **Bognár Zalán**, a Gulág- és Gupvikutatók Nemzetközi Társasága (GKNT) elnöke köszöntötte. Mások mellett előadást tartott **Molnár D. Erzsébet** (főiskolai docens, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola): *Túlélve a túlélhetetlent. „Málenkij robot” -ra hurcoltak visszatérése Kárpátaljára*, **Dupka György** (történész, titkár, Szolyvai Emlékparkbizottság): *30 éve indult el a gulág-gupvi tabudöntő kutatás, és épült fel emlékezetpolitikánk epicentruma, a Szolyvai Emlékpark (1989–2019)* címmel.

* Könyvbemutatót és író-olvasó találkozót tartottak a Rákóczi-főis-

kolán. A *Katonakönyv* kárpátaljai debütálásának alkalmából a mű öt veterán – **Gazda Albert, Horváth Viktor, Huncik Péter, Makai József, Tóth Tibor** – tollából született visszaemlékezéseket mutatja, akik öt különböző országban – szovjet, román, csehszlovák, román, magyar – és katonai alakulatban teljesítették szolgálatukat a '80-as években. A mű a Cser Könyvkiadó gondozásában jelent meg 2019-ben. A kötet szerzőivel és kiadójával folytatott beszélgetést **Császár István**, a történelem tanszék adjunktusa moderálta.

* Hódmezővásárhelyen az Emlékpont Intézetben megrendezték a *Szabadság helyett erőszak. Magyar női sorsok 1944–1945-ben* című konferenciakötet prezentációját. A kiadványt **Kovács Emőke**, a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár tudományos munkatársa, a kötet szerkesztője, **Nagyné Pintér Jolán**, a Gulágokon Elpusztultak Emlékének Megörökítésére Alapítvány elnöke, a kötet felelős kiadója, és **Dupka György** Gulág–Gupvi-kutató történész, a kötet egyik szerzője mutatta be.

* Immár harmadik alkalommal rendezték meg Beregszászon a Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokat a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVI) szervezésében, a Rákóczi-főiskola és annak Fel-

sőfokú Szakképzési Intézete, a Kölcsey Ferenc Szakkollégium Hallgatói Önkormányzata, valamint a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet társszervezésében. Az első napon az Európa–Magyar Házban indult el a rendezvénysorozat. Az ünnepélyes megnyitón kihirdették a KVI ötödik internetes versmondó versenyének eredményeit. KVI nevében pedig **Csordás László** elnök és **Shrek Tímea**, a verseny szervezője köszöntötte a jelenlévőket. Az internetes versmondó vetélkedőre 65 iskolás küldte be pályamunkáját. A kritérium csupán az volt, hogy kárpátaljai szerző versét szavalják el egy videóban a versenyzők.

* Második állomásaként **Marcák Gergely Fekete-Tisza** című verseskötetét mutatták be a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán. A szerzővel **Mádi Gabriella**, a magyartanszéki csoport oktatója beszélgetett.

* A harmadik állomás a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézete volt, ahol a kortárs magyar irodalom jeles képviselőinek, **Zalán Tibor, Kürti László** és **Oláh András** részvételével író-olvasó találkozót tartottak. A beszélgetést **Csordás László**, a KVI elnöke vezette.

* Az irodalmi életről beszélgetett **Bíró Gergellyel**, a Magyar Napló folyóirat szerkesztőségi

tagjával **Kertész Dávid** KVIIT-tag a Kölcsey Ferenc Szakkollégiumban.

A III. Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napok újjító eseménye a Rákóczi-főiskolán zajlott le. Az Ungváron élő **Ljubka Andrij** (Nagyszőlős, 1987-) ukrán költő, író, esszéista és műfordítóval **Weinrauch Eszter**, a beregszászi főiskola ukrán szakos hallgatója beszélgetett.

* A Kárpátaljai Magyar Képző-és Iparművészek Révész Imre Társasága (RIT) *Rákócziak nyomában Kárpátalján* elnevezésű alkotótáborra záró kiállításának ünnepélyes megnyitójára került sor a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (II. RF KMF) Gross Arnold kiállítótermében. A kiállítás létrejöttéről és az alkotásokról **Kulin Ágnes**, a RIT elnöke számolt be köszöntőjében.

* Tizenkettedik alkalommal rendezték meg a Sütő Kálmán és Kecskés Béla nevét viselő járási szavalóversenyt, melynek ismét a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alakjainak szülőfaluja, Beregsom, a Somi Általános Iskola dísztermében adott otthont. A rendezvény a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Somi Általános Iskola és a Somi Községi Könyvtár keretein belül működő Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma közös szervezésében valósult meg.

A versenyt követően a jelenlévők megkoszorúzták Kecskés Béla és Sütő Kálmán sírját, tisztelegve a neves kárpátaljai magyar költők nagysága előtt.

* Lezajlott a Magyar Írószövetség tisztújító közgyűlése, amelynek munkájában kárpátaljai író-tagok is részt vettek: **Füzesi Magda, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Dupka György, Szöllősy Tibor, Vári Fábián László**, továbbá az *Együtt* című irodalmi folyóiratunk védnökei, tanácsadói: **Pomogáts Béla, Botlik József**. A szervezők között ott volt Kertész Dávid pályakezdő író is. Jó hír, hogy **Vári Fábián László** újra az 56 tagú választmány tagja lett. A 40 éven aluli alkotók képviselői közül **Lőrincz P. Gabriella** kapta a legtöbb szavazatot, így a 7 tagú elnökségnek is tagja lett.

ÚJ KÖNYVEK 2019

Magyarországon megjelent könyvek:

* *„Ruszin voltam, vagyok, leszek...” Népismereti olvasókönyv. Fedinec Csilla – Csernicskó István* (szerk.). Charta XXI Egyesület és Gondolat Kiadó, Budapest, 2019.

* **Vári Fábián László**: *A kakukknővér*. 76 ruszin és ukrán népballada. MMA Kiadó Nonprofit Kft., Budapest, 2019.

* **Marcsák Gergely:** *Fekete-Tisza*. Versek. Előretolt Helyőrség Íróakadémia (KMTG), Budapest, 2019.

* **Shrek Tímea:** *Halott föld ez*. Novellák. Előretolt Helyőrség Íróakadémia, Budapest, 2019.

* *A kárpátaljai magyarság a 21. században*. Esszék, tanulmányok. Magyar szemhatár. Sorozatszerkesztő: Pusztay János. A kötet összeállító szerkesztője: Zékány Krisztina. Szerzők: **Bacsó Róbert, Balogh Csaba, Bence Norbert, Bocskor Szedlakovics Zita, Dunda György, Kovács Péter, Nagy István, Pogány István, Pusztay János, Revalló Nikoletta, Rezes József, Spenik Sándor, Zékány Krisztina, Zubánics László**. Nap Kiadó Kft., Budapest, 2018.

Kárpátalján megjelent könyvek:
„*Kitárni az ország és a világ előtt az igazságot.*” GULÁG–GUPVI-kutatók nemzetközi fóruma Kárpátalján 2018. *Nemzetközi emlékkonferencia, Jánosi, 2018. november 16.* A kötet szerzői: **Tóth Mihály, Matkovits-Kretz Eleonóra, Dupka György, Molnár D. Erzsébet, Balahó Zoltán, Dragan Traian, Kállay Karolina, Nagyné Pintér Jolán, Bimba Brigitta, Marcsák Gergely, Mádi Bianka, Nick Ferenc, Meskó János, Benkő Levente,**

Papp Annamária, Botlik József, Murádin János Kristóf. Hivatalos fotók: **Szemere Judit, Fuchs Andrea.** Összeállította: **Dupka György.** Kárpátaljai Magyar Könyvek 281. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019.

Örök mementő: Szolyva. A Szolyvai Emlékpark emlékkönyveibe írt bejegyzések gyűjteménye. 2000. 08. 15. – 2018. 04. 12. Összeállította: **Dupka György.** Kárpátaljai Magyar Könyvek 282. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019. 316 old.

Stók Lajos: *Vadásztörténetek.* Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019.

Czébely Lajos: *Jelek egy félszigetről.* Tanulmányok, esszék. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019.

Lengyel János: *Feltámadás Beregszászon. Mitracsék úr visszatér.* Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019.

Nagy Zoltán Mihály: *A sátán fattya.* Ötödik kiadás. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019.

Weinrauch Katalin: *A múlt évek útján.* Elbeszélések, karcolatok. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019.

Rákóczi Turulmadara. Összeállította Dupka György és Zubánics László. KMMI-füzetek XXIV. Beregszász, 2019.

Szabó Palócz Attila: *Varrat-szedés.* Versek. Kárpátaljai Magyar Könyvek 284. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2018.

10 éves a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet. Összeállította Dupka György és Zubánics László. KMMI-füzetek XXIII. Beregszász, 2019.

A tudat szunnyadó határőrei. Válogatás Kovács Vilmos műveiből. Összeállította: Marcsák Gergely. KVIT-füzetek 2. Kálvin nyomda, Beregszász, 2019.

ELŐKÉSZÜLETBEN

Horváth Sándor: *Jelentés a mélyből.* Válogatott írások. Szerkesztő: Szemere Judit. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019.

Dupka György: *Magyar GULÁG–GUPVI rabok Euráziában. Felfedett nyomok Oroszország, Baskíria, Csecsenföld, Kaukázus, Ázsia régióiban.* Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2020.

Összeállította: Dupka György